

Prijsvorming en contracteerbaarheid van houtige biomassa op de lange termijn

Unie van **Bosgroepen**

Marc de Wit
Directeur Bosgroep
Zuid Nederland

www.bosgroepen.nl

Inhoud presentatie

- Unie van Bosgroepen
- Afbakening presentatie
- De rondhoutmarkt, aanbod
- De rondhoutmarkt, vraag en vraagontwikkeling
- Drijfveren en cascadering
- Prijsmechanisme
- Certificering
- Conclusies

De Unie van Bosgroepen

- Koepel van de 3 Nederlandse Bosgroepen
Noord-Oost Nederland
Midden Nederland
Zuid Nederland
- Coöperatieve verenigingen van boseigenaren
- 1184 leden
- 440.000 hectare bos en natuur in eigendom bij de leden

De Unie van Bosgroepen

Leden van de coöperatie:

- Leden hebben samen 251.000 ha bos (70%)
- 55.000 hectare particulier
- 40.000 hectare gemeente
- 52.000 hectare nb-organisaties
- 85.000 hectare SBB
- 19.000 hectare overig

- Beheer bos door Bosgroepen: ca 40.000 ha

Afbakening

Houtige biomassa voor energieopwekking:

1. Reststoffen (snoeihout e.d.)
2. Voor energieopwekking geteelde biomassa
3. Houtige biomassa uit bos en natuur met alternatieve (hoogwaardige) aanwending

1 en 2 eenvoudig vanuit oogpunt van contracteerbaarheid

3 is moeilijker: hout als voorbeeld

De rondhoutmarkt, aanbod

- Bijgroei Nederlandse Bos:
2.2 miljoen m³ per jaar
- Oogstniveau:
1,2 miljoen m³ per jaar
- Optimaal oogstniveau:
1,8 miljoen m³ per jaar

Er zit nog behoorlijk wat rek in

De rondhoutmarkt, aanbod

Aanbieders van hout (uit het Nederlandse bos):

- Staatsbosbeheer: 300.000 m³/jaar
- Middelgrote beheerders (Landschappen, Natuurmonumenten, gemeenten)
- Vele kleine aanbieders (particulieren)

De rondhoutmarkt, aanbod

Marktgedrag:

Staatbosbeheer: (lange termijn) contracten met afnemers

Overige aanbieders:

- Grillig marktgedrag: deels prijsgedreven, deels overige factoren (a.o. natuur)
- lange termijn commitment lastig
- nauwelijks rechtstreekse leveringscontracten aan centrales
- houtverkoop op stam aan rondhouthandel

De rondhoutmarkt, vraag

Nederlands rondhout wordt maximaal uitgepond:

- Zaaghout
- Emballage
- Papier
- Spaanplaat
- Paalhout
- Energiehout
- Brandhout
- Klompen
- Etc.

De rondhoutmarkt, vraag

- De vraag naar rondhout stijgt voor veel toepassingen;
- De afzet van het laagwaardige sortiment is problematisch (concurrentie met hergebruik);
- Vooral de afzet van papierhout en vezelhout is de laatste decennia sterk gedaald.
- Daar zijn mogelijkheden
- Volgende dia (Schelhaas, Oosterbaan en v.d. Berg):
  - laag aanbod oogst 40% bijgroei
  - hoog aanbod oogst 80% bijgroei

De rondhoutmarkt, ontwikkeling

	Nederland				Nederland+ grensstreek	
	<i>bij gelijkblijvende vraag</i>		<i>bij groeiende vraag</i>		<i>bij gelijkblijvende vraag</i>	<i>bij groeiende vraag</i>
	<i>laag aanbod</i>	<i>hoog aanbod</i>	<i>laag aanbod</i>	<i>hoog aanbod</i>	<i>hoog aanbod</i>	<i>hoog aanbod</i>
Totale hoeveelheid rondhout	evenwicht	evenwicht of overschot	tekort	evenwicht of tekort	evenwicht	tekort
Naaldhout	tekort	evenwicht	tekort	tekort	evenwicht	tekort
Loofhout	evenwicht	evenwicht	tekort	tekort	evenwicht	tekort
Fijnspar	tekort	tekort	tekort	tekort	tekort	tekort
Grove den	evenwicht of overschot	overschot	evenwicht	overschot	tekort	tekort
Overig naaldhout	evenwicht	overschot	tekort	overschot	evenwicht	tekort
Eik	evenwicht of overschot	overschot	evenwicht of overschot	overschot	tekort	tekort
Beuk	evenwicht	evenwicht	evenwicht	evenwicht	evenwicht	evenwicht
Populier	tekort	tekort	tekort	tekort	tekort	tekort
Overig loofhout	evenwicht	overschot	evenwicht	overschot	evenwicht	evenwicht

Drijfveren

Drijfveren voor houtoogst verschilt per categorie eigenaren en diens doelen, zoals:

- Zaaghout: teelt van kwaliteitshout (grotere diameters): brengt hoogste prijs op
- Natuurontwikkeling: houtoogst is ondergeschikt en hout is bijproduct

Cascadering

- Meervoudig gebruik biomassa;
- Eerst de hoogwaardiger toepassingen;

Bij rondhout:

- Spilhout inzetten voor hoogwaardige houtproducten;
- Afvalhout van verwerkers voor energieopwekking;
- Rest-sortiment (tak en tophout) bij oogst voor energieopwekking.

Prijsmechanisme

- Prijsprikkel belangrijkste trigger bij particuliere eigenaren voor houtoogst
- Energiehout moet prijsondersteunend werken voor de boseigenaar
- De prijs moet hoger zijn dan de alternatieven (vezel/OSB)
- Bij contractvorming lange termijn: prijskoppeling aan marktprijs laagwaardige rondhoutsortimenten én de gasprijs

Prijsmechanisme

Risico voor lange termijn:

- Hout is geen exclusieve energiegrondstof;
- Zonder contracten geen continuïteit van levering én afname
- Als gasprijs daalt, terwijl rondhoutprijs stijgt, droogt het aanbod van (zwaarder) rondhout voor biomassa snel op.

Certificering

Certificering Duurzaam Bosbeheer:

- 50% Nederlandse Bos is FSC–gecertificeerd;
- Laatste jaren is aandeel stabiel
- Het PEFC–certificaat is in ontwikkeling;
- Het is nog niet bekend of dat zal leiden tot meer gecertificeerd bos.

- Knelpunt is het ontbreken van meeropbrengsten die opwegen tegen de kosten van certificering,

Certificering

In 2006 criteria voor duurzame biomassaproductie (commissie Cramer):

- Broeikasgasbalans;
- Concurrentie behoeften lokale bevolking;
- Biodiversiteit;
- Welvaart;
- Welzijn;
- Milieu.

In Nederland grotendeels door wetgeving afgedekt

Certificering

- Er wordt gewerkt aan certificaten voor duurzame productie van biomassa;
- Kosten bedragen enkele euro's per ton (Schatting SBB);
- De grondstofproducent gaat niet voor deze kosten opdraaien:
  - geen acceptatie voor dubbele certificering;
  - hout gaat naar alternatieve afzet of blijft in het bos

Conclusies

- Er is in Nederland in potentie een aanzienlijke hoeveelheid (rond)hout beschikbaar te maken voor energieopwekking
- Hout is voor boseigenaren een grondstof en geen afval
- De houtmarkt functioneert anders dan de markt voor energiegrondstoffen
- Lange termijn contracten met zowel prijs- als leveringsgarantie zijn essentieel voor opstart projecten
- Coördinatie op nationale of regionale schaal nodig
- Cascadering is noodzaak
- Dubbele certificering is onwenselijk

Dank u voor uw
aandacht

